

ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Шаран В. Л.

Ініціали та прізвище

23 грудня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи педагогіки здоров'я

Галузь знань: 22 Охорона здоров'я

Спеціальність: 227 Фізична реабілітація

Освітня програма: Фізична реабілітація

Статус дисципліни: вибіркова (вільного вибору студентів)

Навчально-науковий інститут фізичної культури і здоров'я

Кафедра: теорії та методики фізичного виховання

Мова навчання: українська

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
			Кредити ЄКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна	IV	8	90/3	40	20	-	-	20	50	-	+	
Заочна	IV	8	90/3	16	8	-	-	8	74	-	+	

Робоча програма складена на основі освітньої програми та навчального плану підготовки бакалавра (240 кредитів ЄКТС)

Розробники:

Лук'янченко М.І. док. пед. н., професор кафедри теорії та методики фізичного виховання

Мацола Н.П. старший викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання

Схвалено на засіданні кафедри теорії та методики фізичного виховання

Протокол № 11 від 05.11. 2019 р.

Зав. кафедри теорії та методики фізичного виховання Герасименко С.Ю.

Погоджено керівником групи забезпечення спеціальності

Флюнт І.С. д-р. мед. наук, професор, завідувач кафедри здоров'я людини та фізичної реабілітації

Схвалено на засіданні науково-методичної ради навчально-наукового інституту фізичної культури і здоров'я

Протокол № 9 від 28.11. 2019 р.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради університету

Протокол № 10 від 14.12. 2019 р.

1. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – формування системи професійних компетенцій майбутнього фахівця фізичної реабілітації, які б сприяли забезпеченню особистості високим рівнем реального здоров'я, формування здоров'язбережувальної компетентності, необхідної для ведення здорового способу життя, для розуміння цінності здоров'я та передачі знань про культуру здоров'я іншим.

Навчальна дисципліна спрямована на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю «Фізична реабілітація»:

загальні компетентності:

здатність навчатися, здійснювати особистий професійний розвиток та впроваджувати знання у практичну діяльність;

здатність до формування адекватної моделі соціальної поведінки;

здатність працювати в команді;

здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети;

здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

фахові компетентності:

здатність пояснювати потребу у заходах фізичної реабілітації, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я;

здатність враховувати медичні, педагогічні, соціальні аспекти, пов'язані з практикою фізичної реабілітації;

здатність провадити професійну діяльність відповідно до потреб здоров'я, культурних цінностей та традицій населення України;

здатність і готовність проводити профілактичну роботу з недопущення негативних соціальних явищ серед підростаючого покоління, формувати у них цінності здорового способу життя, розвивати їх здатність до самовдосконалення.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Сприяти зміцненню та збереженню особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини й освітньої діяльності серед пацієнтів / клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПРН 5. Демонструвати уміння використовувати біологічні, медичні, педагогічні та психосоціальні аспекти фізичної реабілітації, виявляти взаємозв'язки її різних елементів.

ПРН 6. Вибирати головні підходи та засоби збереження життя.

ПРН 13. Обирати відповідні прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

ПРН 16. Володіти сукупністю компетенцій з питань безпеки життєдіяльності для вирішення професійних завдань, пов'язаних із гарантуванням збереження життя та здоров'я персоналу в умовах небезпечних і надзвичайних ситуацій.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“Основи педагогіки здоров'я” як вибіркова навчальна дисципліна є складовою циклу професійної підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 227 «Фізична реабілітація». “Основи педагогіки здоров'я ” використовує та інтерпретує попередні знання студентів із гуманітарних,

психолого-педагогічних та спортивних дисциплін й передбачає можливість застосування отриманих знань з формування здорової особистості на різних етапах її життя.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Згідно з вимогами освітньої програми програмними результатами навчальної дисципліни є:

- сприяти зміцненню та збереженню особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини й освітньої діяльності серед пацієнтів / клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також вміти провадити здоровий спосіб життя та навчати цьому інших;
- демонструвати уміння використовувати біологічні, педагогічні та психосоціальні аспекти фізичної реабілітації, виявляти взаємозв'язки її різних елементів;
- вибирати головні підходи та засоби збереження життя;
- прогнозувати, планувати, встановлювати та коректувати цілі, реалізовувати здоров'язбережувальні освітні технології відповідно до наявних ресурсів і оточення;
- демонструвати уміння вербального і невербального спілкування з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, участі у мультидисциплінарному спілкуванні;
- демонструвати уміння проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп. Володіти сукупністю компетенцій з питань безпеки життєдіяльності для вирішення професійних завдань, пов'язаних із гарантуванням збереження життя та здоров'я персоналу в умовах небезпечних і надзвичайних ситуацій.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здійснюється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

A (90 – 100) – оцінку «зараховано» – «5» отримує здобувач, який виявив глибокі міцні і системні знання навчального матеріалу, повно відтворює програмний матеріал, що міститься у основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; володіє понятійним апаратом, знає методолого-теоретичні основи педагогіки здоров'я; сучасні підходи та засоби збереження життя; здоров'язбережувальні освітні технології. Вміє

творчо використовувати отримані знання з основ педагогіки здоров'я при вирішенні навчально-виховних завдань; орієнтуватися у спеціальній науково-педагогічній літературі згідно профілю підготовки; вибирати головні підходи та засоби збереження життя; прогнозувати, планувати, встановлювати та коректувати цілі, реалізовувати здоров'язбережувальні освітні технології; добирати адекватні форми та методи соціально-педагогічної діяльності; здатний і готовий утверджувати здоровий спосіб життя особистим прикладом та навчає цьому інших. Володіє сукупністю компетенцій з питань безпеки життєдіяльності для вирішення професійних завдань, пов'язаних із гарантуванням збереження життя та здоров'я персоналу в умовах небезпечних і надзвичайних ситуацій.

В (82 – 89) – оцінку «зараховано» – «4» отримує здобувач, який виявив глибокі міцні знання навчального матеріалу, повно відтворює програмний матеріал, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, володіє понятійним апаратом, знає методолого-теоретичні основи педагогіки здоров'я; сучасні підходи та засоби збереження життя; здоров'язбережувальні освітні технології. Вміє творчо використовувати отримані знання з основ педагогіки здоров'я при вирішенні навчально-виховних завдань; орієнтуватися у спеціальній науково-педагогічній літературі згідно профілю підготовки; вибирати головні підходи та засоби збереження життя; прогнозувати, планувати, встановлювати та коректувати цілі, реалізовувати здоров'язбережувальні освітні технології; добирати адекватні форми та методи соціально-педагогічної діяльності, здатний і готовий утверджувати здоровий спосіб життя особистим прикладом, але може допустити неточності в формулюванні, незначні помилки у прикладах.

С (75 – 81) – оцінку «зараховано» – «4» отримує здобувач, який виявив міцні знання навчального матеріалу, відтворює програмний матеріал, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; добре знає програмний матеріал у повному обсязі, має практичні вміння, але не вміє поєднувати теоретичні і практичні аспекти педагогіки здоров'я. Відповідь його повна, логічна, але з деякими неточностями щодо застосовування здоров'язбережувальних освітніх технологій і добирання

адекватних форм та методів соціально-педагогічної діяльності та надання консультації з практичних питань організації здорового способу життя.

D (67 – 74) – оцінку «**зараховано**» – «**3**» отримує здобувач, який виявив недостатньо міцні знання навчального матеріалу, з певними труднощами відтворює програмний матеріал, рідко звертається до матеріалів, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння необхідності поєднання теорії і практики, але допускає помилки в термінології, відповіді неповні, мають помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, які стосуються методолого-теоретичних основ педагогіки здоров'я і здоров'язбережувальних освітніх технологій. Добирає адекватні форми та методи соціально-педагогічної діяльності і готовий утверджувати здоровий спосіб життя особистим прикладом.

E (60 – 66) – оцінку «**зараховано**» – «**3**» отримує здобувач, який виявив слабкі знання навчального матеріалу, важко відтворює програмний матеріал, зовсім не спирається на матеріали, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; виявляє розуміння лише основних положень навчального матеріалу; здатний, з помилками та з додатковими питаннями дати визначення понять та категорій; володіє необхідними здоров'язбережувальними освітніми технологіями; добирає адекватні форми та методи соціально-педагогічної діяльності і готовий утверджувати здоровий спосіб життя особистим прикладом.

FX (35 – 59) – оцінка «**не зараховано**» – «**2**» виставляється здобувачеві вищої освіти, який виявив незнання значної частини навчального матеріалу, допускає істотні помилки у відповідях на запитання, не вміє застосувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач, не спирається на матеріали, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; мало усвідомлює мету діяльності фахівця фізичної реабілітації; слабо орієнтується в поняттях, визначеннях, не вміє застосовувати здоров'язбережувальні освітні технології; не вміє добирати адекватні форми та методи соціально-педагогічної діяльності і не готовий утверджувати здоровий спосіб життя особистим прикладом.

Г (1 – 34) – оцінка «не зараховано» – «2» виставляється здобувачеві, який зовсім не володіє необхідними знаннями, уміннями, навичками та науковими термінами; не використовує отримані знання з основ педагогіки здоров'я при вирішенні навчально-виховних завдань; не орієнтується у спеціальній науково-педагогічній літературі згідно профілю підготовки; демонструє низький рівень теоретико-методичної підготовленості з дисципліни, не вміє застосовувати здоров'язбережувальні освітні технології і добирати адекватні форми та методи соціально-педагогічної діяльності, і не готовий утверджувати здоровий спосіб життя особистим прикладом.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Рівень засвоєння студентами теоретичного матеріалу з дисципліни перевіряється під час семінарських занять, контрольною роботою та заліком.

Перевірка теоретичних знань студентів під час проведення семінарських занять здійснюється у формі усного та письмового опитування, виступів студентів при обговоренні теоретичних питань, запланованих на самостійне опрацювання.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Методологічні засади педагогіки здоров'я. Сучасні підходи до визначення категорії здоров'я. Критерії визначення рівнів здоров'я. Концепції та теоретичні основи педагогіки здоров'я.

Тема 2. Становлення та розвиток педагогіки здоров'я в Україні. Проблема збереження здоров'я у вітчизняній педагогічній думці XIX – початку XX ст. Розвиток ідей здоров'язбереження в українській педагогіці міжвоєнного періоду. Методи формування здорового способу життя у другій половині XX століття.

Тема 3. Чинники здоров'язберігаючої діяльності у загальноосвітніх навчальних закладах. Використання здоров'язберігаючих технологій у навчально-виховному процесі. Формування здоров'язберігаючої компетенції учнів. Організація здоров'язберігаючого середовища в школі. Роль вчителя у здоров'язберігаючій діяльності.

Тема 4. Профілактика здорового способу життя у молодіжному середовищі. Основні біологічні потреби людини та способи їх задоволення. Насильство та агресія серед дітей. Основні засади профілактики вживання психоактивних речовин у молоді. Попередження комп'ютерної залежності у дітей та підлітків.

Тема 5. Здоров'язбережувальні освітні технології. Організаційно-педагогічні технології. Навчально-виховні технології. Соціально-адаптуючі та особистісно-розвивальні технології.

Перелік тем семінарських занять для студентів

1. Методологічні засади педагогіки здоров'я.
2. Становлення та розвиток педагогіки здоров'я в Україні.
3. Чинники здоров'язберігаючої діяльності у загальноосвітніх навчальних закладах.
4. Профілактика здорового способу життя у молодіжному середовищі.
5. Здоров'язбережувальні освітні технології.

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Опрацювання нормативних документів з питань здоров'я.

Опрацювання теоретичного матеріалу: Методологічні засади педагогіки здоров'я.

Опрацювання теоретичного матеріалу: Становлення та розвиток педагогіки здоров'я в Україні.

Опрацювання теоретичного матеріалу: Чинники здоров'язберігаючої діяльності у загальноосвітніх навчальних закладах.

Опрацювання теоретичного матеріалу: Профілактика здорового способу життя у молодіжному середовищі.

Опрацювання теоретичного матеріалу: Здоров'язбережувальні освітні технології.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Усні відповіді студента на семінарських заняттях, рівень засвоєння навчального матеріалу, відведеного на самостійне опрацювання студентом, рівень засвоєння практичних навичок оцінюються в традиційних оцінках «5», «4», «3», «2». Традиційні оцінки конвертуються в бали за формулою

$$x_i = \frac{A}{n} \frac{K}{5},$$

де: A – сума балів набраних на семінарських заняттях за чотирибальною шкалою;

n – кількість оцінок, отриманих на семінарських заняттях за семестр (не менше двох за семестр);

K – максимальна кількість балів, яку можна отримати на семінарських заняттях за

семестр.

Кількість балів x_I заокруглюють до цілих. Якщо середня оцінка поточного контролю менша за 2,5, то $x_I=0$.

Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному семінарському занятті. Семестрова підсумкова оцінка у VIII семестрі визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи. Залік у VIII семестрі отримують студенти, що виконали усі види робіт, які були передбачені робочою програмою. Оцінка виставляється за такими шкалами: стобальною, національною і ЄКТС. Розподіл 100 балів між видами робіт:

	Семестр - 8
Контрольна робота	30
Усні відповіді на семінарських	50
Співбесіда з лектором	20
Залік	100

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Не передбачено.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

а) основні

1. Актуальні проблеми формування здорового способу життя учнівської та студентської молоді: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції / За ред. А.І. Конончук. – Ніжин: Вид-во НДУ імені М. Гоголя, 2007. – 263 с.
2. Амосов М. М. Роздуми про здоров'я / М. М. Амосов. – К. : Здоров'я, 1990. – 168 с.
3. Антропова М.В. Гігієна дітей та підлітків / М.В. Антропова. – 6-е вид., Перераб. і доп. – М. : Медицина, 1982. – 176 с.
4. Апанасенко Г. А. Рівень здоров'я і фізіологічні резерви організму / Г. А. Апанасенко, Л. Н. Долженко // Теорія і практика фізичного виховання. – 2008. – № 4. – С. 152.
5. Апанасенко Г. Л. Валеологія як наука / Г.Л. Апанасенко, Л.О. Попова // Валеологія. – 1996. – № 1. – С. 4 – 9.

6. Горашук В.П. Теоретичні і методологічні засади формування культури здоров'я школярів/ В.П. Горашук: Автореф. дис.... д-ра пед. наук: 13.00.01 / Харк. нац. пед. ун-т. – Харків, 2004. – 40 с.

7. Горашук В.П. Теоретичні підходи до формування культури здоров'я школярів / В.П. Горашук // Зб. наук. пр. Бердян. держ. пед. інституту ім. П.Д. Осипенка (Педагогічні науки) У 2- х ч. / Редкол. : В.В. Крижко (відп. ред.) та ін. – Бердянськ : БДПІ, 2002. – Ч. 1. – С. 128 – 136.

8. Лук'янченко М. І. Нетрадиційні системи оздоровлення: тексти лекцій / М. І. Лук'янченко, Н. П. Мацола. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2012. – 46 с.

9. Лук'янченко М. І. Педагогіка здоров'я: теорія і практика: [монографія] / Микола Іванович Лук'янченко. – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2012. – 348 с.

10. Ломака Ж.М., Степанюк С.І., Мацола Н.П. Сучасні підходи до розуміння сутності здоров'я людини / Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія №15. „Науково-педагогічні проблеми фізичної культури/ Фізична культура і спорт/” Зб. наукових праць/ За ред. О.В. Тимошенка. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2019. – Випуск 5 К (113) 19. – с. 345

б) додаткові

12. Формування здорового способу життя: активна участь молоді / Н. М. Комарова, А. Г. Зінченко, Д. М. Дікова-Фаворська та ін. – К. : Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. – 88 с.

12. Формування здорового способу життя молоді в Україні: національна модель „Молодь за здоров'я” / П. Шатц, О. Яременко, О. Балакірева та ін. – К. : Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. – 130 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://mon.gov.ua>
2. <http://iitzo.gov.ua>
3. <http://vzvo.gov.ua>
4. <http://www.who.int>
5. <http://www.ukrstat.gov.ua>